

«Islam er ikke en del av Tyskland.»

VEDTAK PÅ PARTIET ALTERNATIVE FÜR DEUTSCHLANDS LANDSMØTE

«Neste år vil en annen stå her, og det er helt åpent hvem hun blir.»

PRESIDENT BARACK OBAMA HOLDT SIN SISTE TALE PÅ DEN ÅRLIGE MIDDAGEN FOR PRESSEKORPSET I DET HVITE HUS. 1

Russland har de siste to årene tatt i bruk militærmakt utenfor landets grenser for å bekjempe det lederne i Kreml anser som trusler mot nasjonal sikkerhet. Men Russlands største sikkerhetspolitiske utfordring kan vise seg å komme innenfra.

Annekteringen av Krim og intervensjonen i Syria har økt oppslutningen om Putin i Russland. Men statens begrensede evne til å ta vare på egne borgere vil på sikt føre til intensivt konflikt langs ulike skillelinjer. I russisk Nord-Kaukasus er det allerede konflikt mellom staten og muslimske befolkningsgrupper. Den kan komme til å ende i en enda større voldelig konfrontasjon.

40 prosent av Russlands befolkning opplever at staten ikke oppfyller sine forpliktelser overfor dem, viser nye meningsmålinger. Misnøye-nivået er snart like høyt som før annekteringen av Krim i mars 2014. Men det viktige spørsmålet er ikke hvor vanskelig russerne får det som følge av dårlige økonomiske tider, men hvem som får skylden, ifølge russiske sosiologer.

Til høsten er det parlamentsvalg, og da kan Kommunistpartiets ungdomsorganisasjon mobilisere velgere mot Putin ved å vise til den enorme sosiale urettferdigheten dagens regime skaper. Nasjonalister som Aleksej Navalnij og mer liberaldemokratisk orienterte opposisjonelle kan mobilisere ved å påpeke korrupsjon, valgfusk og politistatsmetoder. Likevel er det liten sjanse for at de vil lykkes med å gi Putin skylden og vinne valget. Muligheten for å mobilisere til voldelig kamp, hvis de skulle ønske det, er enda mindre.

Putins grep om tvangsmakten er blitt demonstrert i Ukraina og Syria. For et par uker siden ble presidentens voldsmonopol hjemmet utvidet med en ny nasjonalgarde. De militære styrkene, politiet og sikkerhetstjenestene utgjør Putins grunnfjell og blir i liten grad nedprioritert, tross økonomisk nedgang.

Men Putins makt er tuftet på mer enn tvang. Han har evnet å artikulere en identitet som har gitt russerne selvrespekten tilbake. Russland er ikke en nikkedukke for Vesten, det er et land med stolte tradi-

Putin-lojale: I Tsjetsjenias hovedstad Grosjnij demonstrerte innbyggere til støtte for republikkens president Ramzan Kadyrov, i januar. Lojaliteten til Putin svekker lederens autoritet i den nordkaukasiske befolkningen.

FOTO: ANTON PODGAIKO/TASS/GETTY IMAGES

UTENRIKSANALYSE 2

En tikkende bombe

RUSSLAND I Nord-Kaukasus ulmer en konflikt som kan true president Vladimir Putin på hjemmebane.

sjoner, og kan forsvare sine egne interesser.

Putin er også skummelt dyktig til å overta en mulig opposisjons agenda og gjøre den til sin. For eksempel ble de etniske russernes nasjonalistiske program imøtegått med Krim-operasjonen. Putin ble russernes mann.

Dessuten sitter han med roperen i hånden. Ingen uavhengig røst får nok taletid i mediene til å underbygge at Putin ikke er Russlands mann.

Putins flerdimensjonale grep om makten gjelder imidlertid ikke russisk Nord-Kaukasus. Under krigen mot Tsjetsjenia fra 1999 ble alle tsjetsjenere behandlet som terrorister. Deretter har det pågått en jakt på «ekstremister» med utstrakt bruk av tvangsmakt i hele Nord-Kaukasus, som rammer både moderate og ekstreme opposisjonelle. Denne situasjonen gjør at store befolkningsgrupper her har problemer med å oppfatte Putins Russland som en stat de kan være del av.

Oppfatningen styrkes av en voldsom og økende fiendtlighet blant russerne mot mennesker av nordkaukasiske opprinnelse. Den forsterkes av at det regionale lederskapets lojalitet ligger i Moskva, ikke hos befolkningen.

Alt dette gjør andre sosiale entreprenører langt mer attraktive enn Putin, og de bruker andre kanaler enn russisk tv for å mobilisere. Få fremmedkrigere reiste fra Nord-Kaukasus til Irak og Syria fra 2011 til 2013, ifølge forskere som gjør feltarbeid blant opprørerne. Men etter brutale «utrenskninger av terrorister» før Sochi-OL i 2014 har strømmen fra Dagestan og Tsjetsjenia til Syria og Irak økt. Frem til desember hadde i alt 4700 reist.

Alt tyder på at russiske myndigheter har oppfattet deler av problemet. Flere fremmedkrigere skal ha blitt «hjulpeløst» til Midtøsten av russisk sikkerhetstjeneste. Putin har oppgitt behovet for å drepe terroristerne der i stedet for på eget ter-

ritorium som en grunn til å bombe i Syria. Analyser av Russlands bombemønstre i Syria bekrefter taktikken.

Spørsmålet er hvordan krigerne håndteres når de vender tilbake. Vi ser konturene av en strategi i Nord-Kaukasus der bruk av tvangsmakt er enerådende. Det er problematisk i forholdet til andre stater, men enda mer problematisk overfor en egen befolkning, som hverken inkluderes eller representeres.

Å rekruttere til voldelig motstand mot Putin i Russlands fattigste, mest korrupte region, med flest arbeidsledige og størst våpentetthet, vil utvilsomt bli lettere enn å mobilisere motstand ved valgurnene.

JULIE WILHELMSEN

Seniorforsker ved Norsk utenrikspolitisk institutt (Nupi).
aktuelt@morgenbladet.no

UKENS TALL

18

SKYTEULYKKER

Så langt i år har 18 små barn (1-3 år) i USA skutt seg selv. I ni av tilfellene endte det med døden.

Washington Post

5

SKYTEULYKKER

Fem ganger hittil i år har små barn i USA vært involvert i skyteepisoder der de har skutt et annet menneske. I to av tilfellene med dødelig utgang.

Washington Post

2034

3 **RASISME**

Antall registrerte rasistisk motiverte voldshandlinger og trusler i Frankrike i 2015. Flest var rettet mot jøder.

Le Monde

24 %

RASISME II

Andel franskmenn som ser på seg selv som rasist eller litt rasistisk, en nedgang på 10 prosentpoeng fra november 2014.

Le Monde

122

IRAN

Antall reformpolitikere valgt inn i Irans parlament, mot 86 ultrakonservative og 82 uavhengige, viser resultatet etter andre valgrunde 29. april.

Le Monde

7 322 446 281

VERDENS BEFOLKNING

4. mai kl. 10.58.

Forrige ukes tall: 7 321 152 851

US Census